

Forslag til lov om ungdomsundervisning m. v. (ungdomsskoler, aftenskoler, fortsættelsesklasser, efterskoler, landbrugsfaglige skoler, brevskoler, fritidsforanstaltninger).

(Vedtaget af folketinget ved 3. behandling den 13. maj 1954.*)

Kapitel I.

Ungdomsskoler og aftenskoler.

a. Ungdomsskoler.

§ 1.

Stk. 1. Ungdomsskolens formål er at fæstne og uddybe de almindelige skolekundskaber hos unge mennesker mellem 14 og 18 år, at give dem forståelse af det erhvervs- og samfundsliv, de nu er indtrådt i, og at bidrage til også i fritiden at give deres ungdomsliv forøget mening og indhold.

Stk. 2. I alle kommuner, hvor der til undervisningen har meldt sig mindst 15 elever mellem 14 og 18 år, skal der oprettes ungdomsskole i henhold til nærværende lov.

Stk. 3. Mindst $\frac{1}{3}$ af det fastsatte minimumstimetotal, jfr. § 2, skal anvendes til en erhvervs- og samfundsbetonet undervisning med emner f. eks. fra hjemstavnsens eller landets erhvervsliv, samfundslære, historie, litteratur, samtidskundskab eller erhvervsgeografi.

Stk. 4. Unge mennesker mellem 14 og 16 år har ret til en ugentlig frieftermiddag uden tab af arbejdsløn for at deltage i ungdomsskolens dagundervisning, såfremt der ikke ved arbejdsaftalens indgåelse er truffet modstående aftale vedrørende dette spørgsmål. Dette gælder dog ikke unge, for hvem der er oprettet lærekontrakt i henhold til reglerne i lov nr. 120 af 7. maj 1937 om lærlingeforholdet, eller hvem der iøvrigt er sikret en undervisning i overensstemmelse med nævnte lovs regler for lærlingeuddannelsen.

For virksomheder, hvor de unge indgår i arbejdet på en sådan måde, at deres fravær vil gribe afgjort forstyrrende ind i driften, kan ungdomsnævnet dispensere fra denne bestemmelse efter retningslinier, som fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med økonomi- og arbejdsministeren.

§ 2.

Det er en forudsætning for godkendelsen af en ungdomsskole, at den opfylder følgende betingelser:

- a) Eleverne skal ved skoleårets begyndelse være ude over den undervisningspligtige alder, men ikke fyldt 18 år.

*) Se tillæg A. sp. 465; tillæg B. sp. 651; folketingstidende: fremsættelsen sp. 582, 1. behandling sp. 705, 2. behandling sp. 5063, 3. behandling sp. 5246.

- b) Der skal gives en egentlig undervisning, således at der fra elevernes side gøres et virkeligt arbejde. Foredrag, oplæsning, radioaflytning og film, hvortil der ikke knytter sig særligt arbejde for eleverne, kan dog indgå i undervisningen med et efter den godkendende myndigheds skøn passende mindre timetal.
- c) Skolen kan indrettes enten som:
- 1) en dagskole med mindst en hel dags undervisning (6—8 timer) om ugen, ialt mindst 120 timer årlig,
  - 2) en kombineret dag- og aftenskole med undervisning 1 à 2 eftermiddage og 1 à 2 aftener om ugen, ialt mindst 90 timer årlig,
  - 3) en ren aftenskole med mindst 90 timer årlig,
  - 4) en ren eftermiddagsskole med mindst 64 timer årlig, eller
  - 5) en ungdomskostskole af mindst 2 måneders varighed.

Hvor særlige forhold foreligger, kan undervisningsministeren tillade afvigelser fra bestemmelserne under 1)—5).

Den godkendende myndighed kan fastsætte et maksimum for det timetal på holdene, i forhold til hvilket der kan ydes tilskud.

De under 1)—4) nævnte ungdomsskoler kan være 1-årige eller flerårige, dog højst 4-årige. Ungdomskostskolerne kan afholde begynderkursus og fortsættelseskursus.

- d) Lærerne skal efter den godkendende myndigheds skøn have de fornødne forudsætninger for at undervise. I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om disse forudsætninger er tilstede.

b. Aftenskoler.

§ 3.

Stk. 1. Aftenskolen har til formål på frivilligt grundlag at give undervisning til personer over den undervisningspligtige alder og derigennem virke for den almindelige folkeoplysning. Unge mellem 14 og 18 år bør dog tilskyndes til fortrinsvis at søge optagelse i ungdomsskolen eller fortsættelsesklassen. Aftenskolens undervisning må ikke tage sigte på nogen rettighedsgivende eksamen. I erhverv, hvor der ikke lokalt er tilrettelagt nogen faglig undervisning, vil aftenskolen dog kunne give en sådan.

Stk. 2. Undervisningen kan gives indenfor følgende faggrupper:

- a) kulturelle og samfundsbetonede fag, f. eks. litteratur, historie, religion, samfundskundskab, psykologi, filosofi, kunst, samtidskundskab, naturfag,
- b) almindelige skolefag, f. eks. dansk, regning, skrivning, fremmede sprog, husgerning,
- c) manuelle fag, f. eks. sløjd, husflid, håndgerning,
- d) erhvervsbetonede fag, f. eks. bogholderi, maskinskrivning, stenografi, samt erhverv, hvori der ikke undervises på de tekniske skoler, som f. eks. landbrug, havebrug, fiskeri.

Gymnastik samt sang og musik kan godkendes under forudsætning af, at eleverne deltager i mindst lige så mange timer i et andet af aftenskolens fag.

Såfremt der gives teoretisk undervisning i fagene, kan dog sang og musik efter nærmere af undervisningsministeren givne regler godkendes som selvstændige fag.

Ministeren skal være bemyndiget til at bestemme, at der såvel i disse som i andre fag skal være et nærmere angivet forhold mellem den praktiske og den teoretiske del af undervisningen.

F. t. l. om ungdomsundervisning m. v.

Undervisningsministeren afgør, om fag, der ikke naturligt henhører under de nævnte faggrupper, kan godkendes.

§ 4.

Det er en forudsætning for godkendelsen af en aften-skole, at følgende betingelser er opfyldt:

- a) Eleverne skal være ude over den undervisningspligtige alder.
- b) Der skal gives en egentlig undervisning, således at der fra elevernes side gøres et virkeligt arbejde. Foredrag, oplæsning, radioaflytning og film, hvortil der ikke knytter sig særligt arbejde for eleverne, kan dog indgå i undervisningen med indtil $\frac{1}{3}$ af samtlige timer på holdet.
- c) Undervisningen skal strække sig over mindst 20 timer, hvis den kun omfatter eet fag eller emne, og kan, når den udvides til mindst 40 timer, omfatte 2, eventuelt flere, fag eller emner. Den godkendende myndighed kan fastsætte et maksimum for det timetal på holdene, i forhold til hvilket der kan gives tilskud.
- d) Lærerne skal efter den godkendende myndigheds skøn have de fornødne forudsætninger for at undervise. I tvivlstilfælde afgør undervisningsministeren, om disse forudsætninger er tilstede.

c. *Aftenhøjskoler.*

§ 5.

En aften-skole, der giver en videregående, til folkehøjskolens svarende undervisning, sigtende mod at give eleverne et personligt og medborgerligt dannelsesgrundlag, og som derfor alene baseres på samfundsmæssige og kulturelle emner, kan godkendes som aftenhøjskole med den i § 14 for denne skoleform fastsatte højere timebetaling.

Det er en forudsætning for godkendelsen af en aftenhøjskole, at eleverne er over 18 år, og at lærerne som regel er over 25 år.

Undervisningen skal strække sig over mindst 24 timer, hvoraf mindst 16 timer skal anvendes til behandling af eet fag eller emne. Resten af tiden kan anvendes til gennemgang af andre emner eller til foredrag, film, diskussioner, besøg på sociale og kulturelle institutioner o. lign.

Har en aftenhøjskole over 24 timer, tilkommer det den godkendende myndighed at skønne over, om der efter planen er et passende forhold mellem sammenhængende undervisning i eet, to eller eventuelt flere emner og friere emner som ovenfor angivet, idet dog altid ca. $\frac{2}{3}$ af det samlede timetal bør anvendes til sammenhængende undervisning.

Bestemmelserne i § 4, b) og d), finder tilsvarende anvendelse.

d. *Fællesbestemmelser vedrørende ungdoms- og aften-skoler.*

§ 6.

Stk. 1. For at en ungdomsskole eller aften-skole skal kunne opnå tilskud efter nærværende lov, kræves, at hvert af de hold, i hvilke skolens elever er delt, har været besøgt af mindst 10 elever pr. time i gennemsnit; hold med 8 elever i gennemsnit kan dog godkendes, når særlige forhold på stedet taler derfor og det skønnes påkrævet til fremme af undervisningens formål.

Efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler kan endelig hold på mindst 6 elever i gennemsnit godkendes, for såvidt det drejer sig om særlige grupper af elever eller elever, for hvem undervisning i mindre hold eller i særlige fag er påkrævet.

Stk. 2. Den godkendende myndighed skal være berettiget til ved sin godkendelse af undervisningsplanen at fastsætte et størstetal af deltagere på skolens hold.

§ 7.

Stk. 1. I hver kommune nedsættes et ungdomsnævn.

I købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse består ungdomsnævnet af følgende:

- a) 2 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen indenfor eller udenfor dens midte.
- b) 1 af kommunens fælleslærerråd valgt lærer.
- c) 2 medlemmer valgt henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforenings og Dansk Arbejdsmands Forbunds lokale afdelinger.

Udover de under a) nævnte medlemmer vælger kommunalbestyrelsen

- d) 4—6 medlemmer efter indstilling af de stedlige husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg samt ungdomsorganisationer og andre stedlige organisationer, der virker i ungdoms- eller aftenskoleundervisningen eller i det frie oplysningsarbejde. 2 af disse medlemmer vælges bl. a. med særligt henblik på de i stk. 3 nævnte opgaver.

Stk. 2. I landkommuner uden bymæssig bebyggelse består ungdomsnævnet af følgende:

- a) 2 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen indenfor eller udenfor dens midte.
- b) 1 af kommunens fælleslærerråd valgt lærer.
- c) 2—4 medlemmer valgt af kommunalbestyrelsen — udover de under a) nævnte medlemmer — efter indstilling af de samme stedlige organisationer, som er nævnt under stk. 1, punkt d).

Stk. 3. I købstadkommuner og landkommuner med bymæssig bebyggelse nedsætter nævnet et udvalg bestående af de i stk. 1 under a) nævnte medlemmer samt de med henblik på fritidsforanstaltninger særligt valgte medlemmer og yderligere 2 medlemmer af nævnet. Dette udvalg udøver de beføjelser vedrørende fritidsforanstaltninger, der i nærværende lov er tillagt ungdomsnævnet, jfr. § 9 og kap. VI.

Stk. 4. Medlemmerne af ungdomsnævnet vælges for 4 år og har valgperiode sammen med kommunalbestyrelsen; det første ungdomsnævn vælges for resten af valgperioden.

Medlemmerne skal være bosiddende i kommunen. Storkøbenhavn betragtes dog i denne henseende som een kommune.

Stk. 5. Tvivlsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 6. Ungdomsnævnet vælger selv sin formand og fastsætter sin forretningsorden.

§ 8.

Stk. 1. I København nedsættes et ungdomsnævn bestående af:

- a) Borgmesteren for magistratens 1. afdeling, der er formand for nævnet.
- b) Rådmanden for samme afdeling.
- c) 3 medlemmer valgt af borgerrepræsentationen indenfor eller udenfor dens midte.

- d) 2 af kommunens fælleslærerråd valgte lærere, hvoraf mindst den ene skal være beskæftiget med — eller tidligere i flere år have været beskæftiget med — ungdoms- eller aftenskoleundervisning.
- e) 1 af Københavns kommunes ungdoms- og aftenskolelærerforening valgt medlem.
- f) 2 medlemmer valgt henholdsvis af Dansk Arbejdsgiverforening og af Arbejdernes Fællesorganisation.

Udover de under c) nævnte medlemmer vælger borgerrepræsentationen:

- g) 4—6 medlemmer efter indstilling af de stedlige husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg samt ungdomsorganisationer og andre stedlige organisationer, der virker i ungdoms- eller aftenskoleundervisningen eller det frie oplysningsarbejde. 2 af disse medlemmer vælges bl. a. med særligt henblik på fritidsforanstaltninger, jfr. § 9, stk. 3, 2. afsnit.

Stk. 2. Ungdomsnævnet har valgperiode sammen med skolenævnene; det første ungdomsnævn vælges for resten af valgperioden.

Medlemmerne skal være bosiddende i Storkøbenhavn.

Stk. 3. Tvivlsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 4. Ungdomsnævnet fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 9.

Stk. 1. Private sammenslutninger eller enkeltpersoner, der efter nærværende lov ønsker at oprette ungdomsskoler og aftenskoler, indsender deres ansøgning om godkendelse til kommunens ungdomsnævn. Med hensyn til fritidsforanstaltninger for ungdommen henvises til reglerne i kap. VI.

Stk. 2. Såfremt der ikke ad privat vej er skaffet fuldt tilfredsstillende adgang til ungdomsundervisning, derunder også fritidsbeskæftigelse, påhviler det ungdomsnævnet at gøre indstilling til kommunalbestyrelsen om oprettelse af kommunale ungdomsskoler og aftenskoler, eventuelt i skoleforbund med andre kommuner, samt om iværksættelse af fritidsforanstaltninger i det omfang, der er behov derfor. Det påhviler ligeledes ungdomsnævnet at bidrage til, at der ved tilrettelæggelsen af de forskellige former for ungdomsarbejde i kommunen tages hensyn til de foranstaltninger, der træffes fra anden side, således at der herved i det hele samarbejdes på den mest hensigtsmæssige måde.

Såfremt der i en kommune er oprettet en kommunal aftenskole eller ydes kommunalt tilskud til en privat oprettet aftenskole, tilkommer der de forskellige oplysningsorganisationer adgang til iværksættelse af tilsvarende undervisning på grundlag af de i § 14, stk. 2, omhandlede tilskudsmuligheder og under organisationernes egen administration.

Nævnet udarbejder en skoleplan for de kommunale ungdoms- og aftenskoler omfattende timeplaner for de enkelte skoler og hold samt programmet for de fritidsforanstaltninger, der slutter sig hertil, antager lærerne, bestemmer deres antal og gør indstilling til kommunalbestyrelsen angående deres lønningsforhold samt træffer bestemmelse angående lokaleforhold.

Stk. 3. Planerne for såvel de private som de kommunale ungdomsskoler og aftenskoler indsendes med ungdomsnævnets erklæring til kommunalbestyrelsen, der videresender dem til amtsungdomsnævnet med erklæring om, hvorvidt det i § 14, stk. 2, omhandlede lokale

tilskud vil blive udredet af kommunen. Med hensyn til fritidsforanstaltninger henvises til reglerne i kap. VI.

I København udfører skoledirektionen både de ungdomsnævnet og de undervisningsministeriet efter denne lov overdragne hverv, forsåvidt angår aftenskoler og aftenhøjskoler. Planerne for ungdomsskoler og fritidsforanstaltninger forelægges ligeledes skoldirektionen, der ved behandlingen heraf suppleres med de i ungdomsnævnet med henblik på fritidsforanstaltninger valgte medlemmer, jfr. § 8, stk. 1, g).

Stk. 4. Ungdomsnævnet fører tilsyn med den under nærværende lov henhørende oplysnings- og fritidsvirksomhed i kommunen. Tilsynet kan udøves gennem skoledirektøren, skoleinspektøren, en lærer eller en anden dertil skikket person, som måtte være villig til at være tilsynsførende med det pågældende arbejde.

Stk. 5. Ungdomsnævnet er forpligtet til at afgive erklæring om alle de spørgsmål vedrørende den i nærværende lov omhandlede undervisning, som forelægges det af kommunalbestyrelsen, ligesom det påhviler ungdomsnævnet at udarbejde de af undervisningsministeren forlangte statistiske oplysninger vedrørende ungdomsundervisningen i kommunen.

Stk. 6. Til hjælp til varetagelse af det ungdomsnævnet påhvilende arbejde kan der med undervisningsministerens godkendelse antages honorarlønnet medhjælp, herunder ungdomsvejledere.

Til aflønningen af sådanne medhjælpere og ungdomsvejledere yder staten tilskud med halvdelen af udgiften, dog højst i forhold til en løn svarende til den i § 32, stk. 1 e, i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere omhandlede købstadslærerløn på højeste løntrin.

Det er en forudsætning for ydelse af tilskud i forhold til en fuld købstadslærerløn, at den pågældende stiller den væsentligste del af sin arbejdstid til rådighed for det heromhandlede ungdomsarbejde; i modsat fald vil tilskuddet fra staten højst blive ydet i forhold til en lønning, der i det væsentlige kan antages at svare til den i § 14 omhandlede timeløn.

§ 10.

Stk. 1. Ungdomsnævnet drager omsorg for, at enhver elev, der forlader barneskolen, får udleveret et hæfte, der foruden at indeholde en vejledning med hensyn til adgangen til ungdomsundervisning har plads til bevidnelser om den pågældendes deltagelse i ungdomsundervisning med angivelse af dennes art og timetal. Formen for bevidnelsen fastsættes af undervisningsministeren.

Stk. 2. Det påhviler kommunalbestyrelsen efter begæring fra ungdomsnævnet at forsyne nævnet med årlige fortegnelser over de i kommunen hjemmehørende unge mellem 14 og 18 år, om muligt med angivelse af deres beskæftigelse.

Kommunalbestyrelsen er berettiget og — efter anmodning fra nævnet — forpligtet til fra eksamensskoler, handelsskoler og tekniske skoler at indhente oplysning om, hvilke elever mellem 14 og 18 år der besøger skolerne.

Ungdomsnævnet drager herefter omsorg for, at der gives de i kommunen hjemmehørende unge i nævnte alder meddelelse om planen og tidspunktet for de forskellige ungdomsskolekursus m. v. i kommunen.

§ 11.

Stk. 1. For hver amtsrådsreds nedsættes et amtsungdomsnævn bestående af:

- a) 2 medlemmer udpeget af amtsrådet indenfor eller udenfor dets midte.
- b) 1 medlem som repræsentant for de i amtsråds kredsen beliggende købstæder. Dette medlem vælges på samme måde som købstadrepræsentanterne i skolerådet, jfr. § 27, stk. 2, i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsens styrelse og tilsyn.
- c) Amtsskolekonsulenten.
- d) 1 lærer valgt af Danmarks Lærerforenings lærerkredse i amtet.
- e) 1 af amtsafdelingen af Dansk Aften- og Ungdomsskoleforening valgt medlem.
- f) 3 medlemmer valgt henholdsvis af de indenfor amtsråds kredsen virkende landboforeninger og husmandsforeninger og afdelinger af Dansk Arbejdsmands Forbund på landet.
- g) 2 medlemmer valgt af de i købstæderne i amtsråds kredsen værende organisationer af henholdsvis arbejdsgivere og arbejdere.

Udover de under a) nævnte medlemmer vælger amtsrådet:

- h) 4—6 medlemmer efter fælles indstilling af de indenfor amtsråds kredsen i ungdoms- og aftenskoleundervisningen eller det frie oplysningsarbejde virkende organisationer, herunder husholdningsorganisationer, husholdningsudvalg og ungdomsorganisationer repræsenterende by og land, samt andre organisationer eller skoler på landet, der er tilsluttet en landsorganisation, eller som efter amtsrådets skøn bør have indstillingsret. 2 af disse medlemmer vælges bl. a. med særligt henblik på de i stk. 2 nævnte opgaver.

Stk. 2. Amtsunngdomsnævnet nedsætter et udvalg bestående af de under a) nævnte medlemmer af nævnet samt de med henblik på fritidsforanstaltninger særligt valgte medlemmer og yderligere 2 medlemmer af nævnet.

Dette udvalg udøver de beføjelser vedrørende fritidsforanstaltninger, som i nærværende lov er tillagt amtsnævnet, jfr. § 12 og kap. VI.

Stk. 3. Amtsunngdomsnævnet har valgperiode sammen med skolerådet; det første amtsungdomsnævn vælges for resten af valgperioden.

Medlemmerne af amtsungdomsnævnet skal være bosiddende i amtsråds kredsen eller de i denne beliggende købstæder.

Stk. 4. Tvivlsspørgsmål vedrørende valgene afgøres af undervisningsministeren.

Stk. 5. Amtsunngdomsnævnet vælger selv sin formand og fastsætter sin forretningsorden.

§ 12.

Stk. 1. Det påhviler amtsungdomsnævnet i videst muligt omfang at støtte de lokale bestræbelser for, eventuelt gennem skoleforbund, at give ungdommen lejlighed til at deltage i ungdomsundervisning og fritidsbeskæftigelse samt bidrage til, at der ved tilrettelæggelsen af de forskellige former for ungdomsarbejde i amtet tages hensyn til de foranstaltninger, der træffes fra anden side, således at der herved i det hele samarbejdes på den mest hensigtsmæssige måde, ligesom nævnet i det hele skal støtte amtets ungdom i dens bestræbelser for at dygtiggøre sig.

Stk. 2. Amtsunngdomsnævnet træffer bestemmelse om godkendelse af planer for ungdomsskoler og aftenskoler i amtsråds kredsen og de i denne beliggende købstæder. Skoleplaner for ungdomskostskoler og aftenhøjskoler videresendes dog med amtsnævnets erklæring til undervisningsministeriet, jfr. § 13. Med hensyn til fritidsforanstaltninger henvises til reglerne i kap. VI. Amtsunngdomsnævnet er endvidere forpligtet til at afgive erklæring om alle de spørgsmål vedrørende den i nærværende lov omhandlede undervisning, som forelægges det af undervisningsministeriet.

Stk. 3. Amtsunngdomsnævnet fører tilsyn med den indenfor dets område under nærværende lov henhørende oplysnings- og fritidsvirksomhed og udarbejder de af undervisningsministeren forlangte statistiske oplysninger vedrørende ungdomsundervisningen i amtet.

Stk. 4. Til hjælp til varetagelse af det amtsunngdomsnævnet påhvilende arbejde antages der med undervisningsministerens godkendelse honorarlønnet medhjælp.

Såfremt amtsunngdomsnævnet finder, at der indenfor nævnets område er behov for en fuldt beskæftiget medhjælp, kan det af undervisningsministeren godkendes, at der normeres en tjenestemandstilling som konsulent for ungdomsundervisningen i amtet med lønning og pension efter de for konsulenter for særundervisningen gældende regler, jfr. § 25 i lov nr. 200 af 12. april 1949 om det kommunale skolevæsesens styrelse og tilsyn.

De nærmere regler angående medhjælpernes og konsulenternes arbejdsområde fastsættes i en instruks, der stadfæstes af undervisningsministeren.

Stk. 5. De med amtsunngdomsnævnets administration forbundne udgifter, herunder lønningudgifter i henhold til stk. 4 samt rejseudgifter for de pågældende medhjælpere, skal optages på skolefondens budget og godkendes af undervisningsministeren. Statskassen afholder halvdelen af de heromhandlede beløb.

§ 13.

Skoleplaner for ungdomskostskoler og aftenhøjskoler godkendes af undervisningsministeren eller efter dennes bemyndigelse af statskonsulenten for ungdomsundervisningen.

§ 14.

Stk. 1. Lærerlønnen i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskolen, udgør mindst 9 kr. 30 øre pr. time, i aftenhøjskolen mindst 13 kr. 95 øre pr. time.

For hver portion, det for statens tjenestemænd pr. 1. oktober 1953 gældende reguleringstillæg stiger eller falder, forhøjes eller nedsættes beløbet med 9,3 øre pr. time i ungdoms- og aftenskolen og med 13,95 øre pr. time i aftenhøjskolen, dog således at det af undervisningsministeren afrundes til det nærmeste med 5 delelige tal. Ydes der tillæg til tjenestemandslønningerne med andre beløb end de i § 92 i tjenestemandsløven af 6. juni 1946 omhandlede normale reguleringstillægsportioner, omregnes disse tillæg i denne henseende til reguleringstillægsportioner af normal størrelse.

Der regnes med timer à 60 minutter, hvoraf dog 10 minutter kan anvendes til friminutter.

Da det ved undervisning i praktisk husgerning må anses for nødvendigt, at lærerinden er tilstede på undervisningsstedet 1 time udover selve undervisningstiden, vil denne time være at betale som almindelig undervisningstid.

For lærere, der som hovederhverv giver undervisning ved skoler af den heromhandlede art, skal der efter nærmere derom af undervisningsministeren fastsatte regler ydes alderstillæg til minimumsbetalingen.

Stk. 2. Af timebetalingen udreder staten og skolefonden $\frac{2}{3}$, medens kommunen eller en stedlig kreds, der ikke må dannes af skolens lærere eller elever, udreder $\frac{1}{3}$. Ved dag-ungdomsskoler udreder staten og skolefonden, ved ungdomskostskoler staten alene, dog $\frac{3}{4}$ af timebetalingen, medens kommunen eller den stedlige kreds udreder $\frac{1}{4}$.

Såfremt der i en ungdomsskole optages elever, der er hjemmehørende i kommuner, hvor der ikke er oprettet ungdomsskole, er hjemstedskommunen pligtig at udrede en forholdsmæssig del af det kommunale tilskud. For elever, der efter meddelelse til hjemstedskommunen deltager i aftenskoleundervisning udenfor denne, kan den del af udgiften, der normalt udredes af kommunen, efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte bestemmelser udredes af staten, som er berettiget til at kræve refusion fra den pågældende hjemstedskommune.

Statens og skolefondens bidrag til timebetalingen udredes højst i forhold til en løn, der overstiger minimumslønnen med 50 pct. Den tilskudsberettigede maksimumsløn, der afrundes af undervisningsministeren til det nærmeste med 5 delelige tal, udgør herefter med de pr. 1. oktober 1953 gældende reguleringstillægssatser 13 kr. 95 øre pr. time i ungdoms- og aftenskolen og 20 kr. 95 øre pr. time i aftenhøjskolen.

Stk. 3. Stilles der af kommunen et beløb til rådighed for en aftenskole til indkaldelse af foredragsholdere, ydes et tilsvarende beløb af staten, dog ikke over 100 kr. til en aftenskole og 200 kr. til en aftenhøjskole. Disse beløb kan dog i større kommuner forhøjes indtil 500 kr.

§ 15.

Stk. 1. Af de i § 14 omhandlede tilskud fra stat og skolefond afholder statskassen $\frac{2}{3}$ og skolefonden $\frac{1}{3}$.

Stk. 2. For skoler af den heromhandlede art i København overtager Københavns kommune skolefondens pligt til at yde tilskud.

§ 16.

stk. 1. Til at forestå arbejdet med ledelsen og tilrettelæggelsen af aften- og ungdomsskoleundervisning kan der ved aften- og ungdomsskoler med flere lærere ansættes en leder med et honorar, hvortil statskassen yder tilskud med halvdelen. Statstilskud til honorar for ledelse af aftenskoleundervisning ydes dog kun, når skolen har mindst 3 hold.

Stk. 2. I ungdomsskolen ydes statstilskud højst i forhold til 115 kr. for det første hold og 85 kr. for hvert efterfølgende hold med tillæg af det på finansloven til enhver tid fastsatte almindelige honorartillæg og i aftenskolen højst i forhold til 25 kr. pr. hold for de første 10 hold og 20 kr. for hvert efterfølgende hold, ligeledes forhøjet med det almindelige honorartillæg. De nævnte maksimumsbeløb, der af undervisningsministeren afrundes til de nærmeste med 5 delelige kronebeløb, udgør således pr. 1. oktober 1953 i ungdomsskolen henholdsvis 200 kr. og 150 kr., i aftenskolen henholdsvis 45 kr. og 35 kr.

Såfremt holdene i aftenskolen ikke omfatter mindst 40 undervisningstimer i gennemsnit, betragter man i denne henseende alene skolen som omfattende så mange hold, som fremkommer, når det samlede timetal opdeles i hold à 40 timer.

§ 17.

Når der indrettes undervisning med tilrejsende lærere, kan der efter bestemmelse på skoleplanen for den pågældende skole udover det i § 14 fastsatte lærerlønstilskud fra stat og skolefond ydes et statstilskud til dækning af rejseudgifter. Dette tilskud kan dog højst ydes med et beløb pr. undervisningstime svarende til halvdelen af den til enhver tid gældende minimumsbetaling i ungdoms- og aftenskolen og kan aldrig ydes med mere end det dobbelte af det beløb, der ydes til dækning af rejseudgifter af vedkommende kommune eller stedlige kreds.

§ 18.

Stk. 1. Statstilskuddet beregnes og udbetales af skolefonden, jfr. dog stk. 3.

Stk. 2. Lærerlønnen for virksomhed ved ungdoms- og aftenskoler udbetales månedsvist bagud, medmindre det må anses for usandsynligt, at betingelserne med hensyn til elevtal, timetal m. m. for opnåelse af tilskud vil blive opfyldt. Skolefonden er på begæring af vedkommende kommune pligtig at stille de fornødne forskudsbeløb til rådighed til dækning af statens og skolefondens del af den fastsatte betaling.

Stk. 3. Tilskuddet til ungdomskostskoler og til Københavns kommune udbetales direkte af undervisningsministeriet ved hvert finansårs udløb.

§ 19.

De efter bestemmelserne i nærværende kapitel lønnede lærere falder ikke ind under reglerne i lov nr. 65 af 31. marts 1953 om ferie med løn.

§ 20.

Stk. 1. Folkeskolens lærere kan — såfremt de kommunale myndigheder og vedkommende lærer ønsker det — overtage timer i de i kommunen oprettede offentlige eller private ungdoms- og aftenskoler, herunder ungdomskostskoler, eller i det hele varetage timer vedrørende ungdomsundervisningen og ungdommens fritidsbeskæftigelse, således at disse timer helt eller delvis træder i stedet for det dem påhvilende pligtige antal undervisningstimer i henhold til § 37 i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere.

Stk. 2. Såfremt der skønnes at være et varigt behov for lærere med fuld beskæftigelse i ungdoms- eller aftenskolen, kan der på kommunens skoleplan oprettes faste lærerembeder for sådanne lærere.

Stk. 3. Timer i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskoler m. v., omregnes til folkeskoletimer i forholdet 3 : 4 ($\frac{4}{3}$), timer i aftenhøjskolen i forholdet 1 : 2 ($\frac{2}{1}$).

Herudover gælder der tilsvarende regler for nedsættelse af det pligtige timetal, som er gældende for folkeskoleundervisningen, hvorhos undervisningsministeren er bemyndiget til at fastsætte særlige regler for nedsættelse af det pligtige timetal, når der med undervisningen er forbundet et større arbejde med stil- og opgaverettelse.

Stk. 4. Timer i ungdoms- og aftenskolen, der varetages af lærere ved anerkendte høj- og landbrugsskoler eller husholdningsskoler, kan — med indtil $\frac{1}{3}$ — indgå i det timetal, der i henhold til § 8 i lovbekendtgørelse nr. 392 af 16. september 1947 om folkehøjskoler og landbrugsskoler og § 6 i lovbekendtgørelse nr. 444 af 11. oktober 1947 om husholdnings-

skoler kræves for at erhverve anciennitet i henseende til alderstillæg fra staten, medens alderstillæggets størrelse alene bestemmes i forhold til lærernes timetal i høj- og landbrugsskolen eller husholdningsskolen.

Timerne i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskolen m. v., omregnes til højskoletimer og husholdningsskoletimer i forholdet 2 : 1 ($\frac{1}{2}$), timer i aftenhøjskolen i forholdet 1 : 1.

Stk. 5. Lederne af de af kommunen som faste institutioner oprettede ungdomskostskoler kan under hensyn til skolens størrelse og de krav, der stilles til undervisningen, normeres med viceinspektørløn eller skoleinspektørløn og lærerne med købstadlærerløn eller overlærerløn.

Stk. 6. Arbejdet med ledelsen og tilrettelæggelsen af ungdoms- og aftenskoleundervisningen samt den dertil knyttede fritidsbeskæftigelse kan overdrages til en eller flere af kommunens lærere, der efter indstilling af ungdomsnævnet dertil antages af kommunalbestyrelsen. Forsåvidt der træffes en sådan ordning, kan vedkommende normeres som viceinspektør eller skoleinspektør eller ved et landsbyordnet skolevæsen som førstelærer, og det kan ved bestemmelse på skoleplanen fastsættes, at der uden nedsættelse af lønnen gives nedsættelse af det pligtige timetal i folkeskolen eller fuldstændig fritagelse for undervisningstimer. Der kan normalt ikke ydes lederhonorar efter § 16 i forbindelse med denne ordning.

Stk. 7. Det fastsættes ved bestemmelse på skoleplanen, i hvilket omfang det ved skolevæsenet normerede lærerpersonale er ansat med undervisning i ungdoms- og aftenskolen, herunder ungdomskostskolen m. v., for øje.

To eller flere kommuner kan slutte sig sammen til et skoleforbund, forsåvidt angår det til ungdoms- og aftenskoleundervisningen normerede lærerpersonale, jfr. § 6 i lov nr. 160 af 18. maj 1937 om folkeskolen med senere ændringer, senest lov nr. 263 af 27. maj 1950.

Stk. 8. Udgifterne til lærerlønnen afholdes i overensstemmelse med reglerne i § 44 i lærerlønningsloven af 12. juli 1946.

§ 21.

Stk. 1. Til ungdoms- og aftenskoler samt til de i § 43 omhandlede fritidsarrangementer stilles lokale med belysning, opvarmning og rengøring samt inventar og undervisningsmateriel til rådighed af kommunen efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler.

Stk. 2. Tekniske skoler, til hvis opførelse der er ydet lån af staten, skal, når de skønnes passende til formålet, stilles til rådighed for de i kommunen godkendte ungdoms- og aftenskoler samt de i § 43 omhandlede fritidsarrangementer i det omfang, dette er foreneligt med deres anvendelse til undervisning i henhold til lov om lærlingeforholdet af 7. maj 1937. For benyttelsen svarer den pågældende kommune et vederlag efter regler, der fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med ministeren for handel, industri og søfart.

§ 22.

Stk. 1. De fornødne læremidler i *ungdomsskolen* stilles vederlagsfrit til rådighed for eleverne; de af eleverne heraf forarbejdede genstande skal være elevernes ejendom.

Kommunen eller ved private ungdomsskoler skolen afholder udgiften til læremidlerne, herunder materiale til sløjd, husfid og håndarbejde, idet dog staten hertil yder et tilskud af 6 øre pr. elevtime. Forsåvidt angår undervisning i husgerning, ydes statens

tilskud til læremidler, herunder madvarer, med halvdelen af udgiften, dog kun indenfor et af undervisningsministeren fastsat størstebeløb pr. elev.

I ganske særlige tilfælde kan den del af udgiften til læremidler i ungdomsskolen, der ikke dækkes af statstilskuddet, med undervisningsministerens godkendelse fordeles på eleverne.

Stk. 2. Udgifter til de fornødne læremidler i *aftenskolen* afholdes af eleverne, medmindre kommunalbestyrelsen har truffet bestemmelse om, at udgifterne afholdes helt eller delvis af kommunen.

Til husholdningsundervisning i *aftenskolen*, der gives efter en 3-årig fremadskridende plan med mindst 64 timer årlig for elever i alderen mellem 14 og 18 år, yder staten tilskud til læremidler med samme beløb pr. elev som angivet foran i stk. 1.

§ 23.

Stk. 1. Undervisningen i ungdomsskolen og *aftenskolen*, herunder undervisning på ungdomskostskoler, er gratis for eleverne. Der kan dog afkræves eleverne i *aftenskolen* et mindre indskrivningsgebyr til dækning af udgifter ved annoncering og andre administrationsudgifter, til en afslutningsfest, udflugter m. v. samt betaling for læremidler, jfr. § 22, stk. 2.

Herudover kan der yderligere afkræves *aftenhøjskolens* elever et beløb til dækning af lærernes rejseudgifter; dette beløb vil dog være at fradrage i rejseudgiften inden beregningen af statens tilskud i henhold til § 17.

Stk. 2. Det angives i skoleplanen for ungdomskostskolerne, hvorledes der tilvejebringes dækning for udgifterne til ophold på skolen; det kan bestemmes, at eleverne efter nærmere af undervisningsministeren godkendte regler skal bidrage til dækning af denne del af udgiften.

§ 24.

Medfører etableringen af en ungdoms- eller *aftenskole* en større samlet udgift til undervisningsmateriel til sløjd, herunder husfid og værkstedsundervisning, og husgerning, kan der efter ansøgning i hvert enkelt tilfælde hertil gives et tilskud af statskassen på 60 pct. af udgiften; det samlede tilskud til et lokale kan dog ikke overstige 3 600 kr.

Tilskuddet udbetales direkte af statskassen med $\frac{1}{5}$ årligt i løbet af de første 5 år, den pågældende skole er i virksomhed.

§ 25.

Til hjælp til dækning af udgifterne ved anskaffelse af særligt for ungdoms- og *aftenskolen* beregnet undervisningsmateriel stilles et beløb af 90 000 kr. årlig til rådighed for undervisningsministeren, der træffer bestemmelse om beløbets fordeling.

Dette beløb kan ændres på de årlige finanslove.

§ 26.

Til understøttelse af særlige *aftenskoleformer*, der iøvrigt ikke kan opnå tilskud i henhold til denne lov, stilles et beløb af 15 000 kr. årlig til rådighed for undervisningsministeren.

Dette beløb kan ændres på de årlige finanslove.

e. *Særregler for ungdomskostskoler.*

§ 27.

Stk. 1. Ungdomskostskoler kan oprettes såvel af det offentlige som af private.

For private ungdomskostskolers vedkommende må der ved godkendelsen foreligge oplysning om, hvorledes den del af udgiften, der ikke dækkes af tilskud fra det offentlige, vil blive dækket.

Stk. 2. I statstilskud ydes udover tilskud til lærerløn, jfr. §§ 14, 20 og 28:

- 1) Et grundtilskud af 100 kr. for hver måned, skolen i det forløbne finansår har været i virksomhed.
- 2) To femtedele af det til forrentning og vedligeholdelse af skolens bygninger, inventar og skolemateriel medgåede beløb beregnet til 5 pct. af skolebygningens værdi og værdien af inventar og skolemateriel. Denne værdi fastsættes af undervisningsministeren på grundlag af en på ministerens foranstaltning foretagen vurdering af bygningerne som skoleejendom. Forstander- og lærerboliger medregnes, men ikke grundværdien og ikke landbrugs- og avlsbygninger. Tilskudsprocenten kan forhøjes med hjemmel på de årlige finanslove.

Hvis skolen benytter lejede bygninger, betales to femtedele af en af undervisningsministeren godkendt leje.

- 3) 35 pct. af skolens årlige udgifter til undervisningsmateriel.
- 4) Et tilskud til skolen pr. månedselev svarende til halvdelen af den af undervisningsministeren godkendte månedlige udgift pr. elev for undervisning og ophold.

Det samlede statstilskud kan dog aldrig overstige 80 pct. af bruttoudgiften ved driften af skolen, beregnet på grundlag af et af en statsautoriseret revisor attesteret og af ministeriet godkendt regnskab. Statens tilskud til private skoler kan derhos ikke overstige driftsunderskuddet efter fradrag af de fra anden side ydede almindelige driftstilskud.

Statstilskuddets beregning foretages efter et finansårs udløb til delvis dækning af udgifterne ved skolens drift i det forløbne finansår.

§ 28.

Stk. 1. Oprettes der ungdomskostskoler som faste institutioner af flere kommuner eller ved privat foranstaltning, kan der ved sådanne institutioner normeres faste lærerstillinger med en årsløn, der fastsættes på en for ungdomskostskolen særligt oprettet skoleplan.

Til sådanne ungdomskostskoler betaler staten 75 pct. af lærerlønnen; tilskuddet beregnes ikke i forhold til en højere lønning end den i lærerlønningensloven af 12. juli 1946 § 32, stk. 1 d, fastsatte lønning for overlærere, og lønnen skal mindst udgøre den i samme paragrafs stk. 1. e fastsatte lønning for købstadlærere; med hensyn til minimums- og maksimumslønnen for de timelønnede lærere henvises til bestemmelserne i § 14, stk. 1 og 2. Til lederne kan tilskuddet højst beregnes i forhold til skoleinspektørløn.

Undervisningsministeren fastsætter de beløb, med hvilke ophold eller familiebolig kan indgå i lønnen.

Stk. 2. For faste lærere ved ungdomskostskoler, der er oprettet af kommuner fra flere skoleråds kredse, fastsættes det i skoleplanen, hvorledes pensionsbyrden skal fordeles mellem de pågældende skolefonds.

Ledere og lærere, der ansættes ved en af de i §§ 27 og 28 omhandlede skoler, må før deres ansættelse have fremlagt en ikke over 3 måneder gammel lægeattest for ikke at lide af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved.

De heromhandlede lærere henføres iøvrigt i det hele under de i henhold til lærerlønningens loven af 12. juli 1946 for folkeskolens tjenestemænd gældende regler, herunder også forsåvidt angår flyttegodtgørelse.

Kapitel II.

Fortsættelsesklassen.

§ 29.

Stk. 1. Til 4. klasse i den eksamenfrie mellemskole og til den i lov om folkeskolen af 18. maj 1937 § 2, stk. 2, omhandlede fortsættelsesklasse ydes der et særligt tilskud på 2 kr. pr. time, jfr. nævnte lovs §§ 19, stk. 6, og 21.

Stk. 2. Står klassen kun åben for elever over undervisningspligtig alder, og varetages undervisningen af kommunens lærere udenfor deres pligtige timetal eller af lærere, der ikke på anden måde modtager statstilskud til deres lønning for den heromhandlede undervisning, beregnes tilskuddet dog, når betingelserne herfor iøvrigt er tilstede, efter reglerne i §§ 14—19; lønnen skal dog mindst svare til den til enhver tid gældende overtimebetaling i folkeskolen.

Stk. 3. Til læremidler, herunder materialer til sløjd, husfid og håndgerning, i den i stk. 1 nævnte fortsættelsesklasse, ydes der af staten et årligt tilskud af 6 øre pr. elevtime og til undervisning i husgerning et tilskud til læremidler, herunder madvarer, bestående i halvdelen af det medgåede beløb, som holdes indenfor et af undervisningsministeren fastsat maksimumsbeløb pr. elev.

Kapitel III.

Efterskoler.

§ 30.

En efterskole er en privat skole, der til elever over undervisningspligtig alder giver en undervisning, som ikke tager sigte på forberedelse til nogen eksamen eller uddannelse til et bestemt erhverv, men hvis formål er elevernes almene opdragelse og uddannelse.

§ 31.

For at en efterskole skal falde ind under nærværende lov, må den opfylde følgende betingelser:

- a) Dens oprettelse skal være godkendt af undervisningsministeren, der ligeledes skal godkende forstanderen. I tilfælde af forstanderskifte må skolen påny godkendes af undervisningsministeren.

De skoler, der ved lovens ikrafttræden oppebærer statstilskud, betragtes som godkendt efter nærværende lov.

- b) Skolen må i løbet af et finansår have gennemført enten et sommerkursus på ikke under 3 måneder eller et vinterkursus på ikke under 5 måneder eller begge dele; efterskoler, der drives uden forbindelse med anden skolevirksomhed, må have kursus i mindst 5 måneder årligt. Undervisningen må have omfattet mindst 30 timer ugentligt.
- c) Skolen skal have modtaget tilskud enten fra amtet eller kommunen; dette tilskud kan dog med undervisningsministerens tilladelse erstattes af andre lokale tilskud eller kravet herom under ganske særlige omstændigheder frafalder.

§ 32.

Stk. 1. For at opnå statstilskud skal skolen, hvis den er indrettet med 2 årlige kursus, i det sidste finansår, før tilskud opnås, have været besøgt af mindst 10 årselever, der ved kursets begyndelse var ude over den undervisningspligtige alder, men under 18 år. For skoler med kun 1 kursus årligt nedsættes årselevtallet forholdsmæssigt.

Stk. 2. For efterskoler, der drives sammen med en privatskole med tilskud efter lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954, nedsættes det i stk. 1 nævnte årselevtal til 8 og nedsættes på tilsvarende måde forholdsmæssigt for skoler med kun 1 kursus årligt.

Stk. 3. Godkendelsen og retten til statstilskud fortabes, hvis en skole i 3 på hinanden følgende finansår ikke i gennemsnit har haft det i stk. 1, henholdsvis stk. 2, omhandlede antal årselever.

En skole kan ikke få statstilskud for noget finansår, i hvilket dens virksomhed har været standset, og mister derhos sin godkendelse efter § 31 a), jfr. § 39. Fortsætter skolen, kan den godkendes påny og få statstilskud, når den i de 3 sidste finansår uanset standningen har haft gennemsnitlig 7 årselever.

Stk. 4. Ved beregningen af årselevtallet medregnes kun de elever, der gennemgår det hele kursus, dog at elever, der på grund af sygdom eller anden dem utilregnelig årsag forlader skolen før afslutningen, kan medregnes i forhold til den tid, i hvilken de har besøgt skolen.

Undervisningsministeren kan gøre undtagelse fra de i stk. 1—3 fastsatte bestemmelser i tilfælde, hvor det skyldes sygdom blandt eleverne eller andre grunde, der må sidestilles hermed, at en skole ikke har opnået det tilstrækkelige antal årselever.

Stk. 5. Elever, der kun får delvis undervisning, nyder friplads fra skolen, dens forstander eller lærere, eller som hører til vedkommende forstanders eller læreres husstand eller står i tjenesteforhold til dem eller skolen samtidig med skolegangen, medregnes ikke ved beregningen af elevernes antal.

Stk. 6. Elever, der har opnået delvis nedsættelse i skolepengebetalingen, medregnes kun i forhold til den ydede betaling; dog kan undervisningsministeren tillade, at grupper af sådanne elever medregnes fuldtud.

§ 33.

Skolens undervisning og øvrige forhold må befindes tilfredsstillende, hvis tilskud skal kunne ydes den.

§ 34.

Stk. 1. Leder og lærere, der ansættes ved en af de af nærværende kapitel omfattede skoler, må før deres ansættelse have fremlagt en ikke over 3 måneder gammel lægeattest for ikke at lide af smittefarlig tuberkulose i lunger eller strubehoved.

Stk. 2. De lærere, som efter lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954, om friskoler, om hjemmeundervisning samt om efterlønskassen for friskoler og efterskoler er forpligtede til at være medlemmer af efterlønskassen, må være indmeldt i denne.

§ 35.

Statstilskuddet ydes med følgende årlige beløb:

1) Et grundtilskud af 100 kr. for hver måned, skolen i det forløbne finansår har været i virksomhed.

2) To femtedele af det til forrentning og vedligeholdelse af skolens bygninger, inventar og skolemateriel medgåede beløb beregnet til 5 pct. af skolebygningens værdi og værdien af inventar og skolemateriel. Denne værdi fastsættes af undervisningsministeren på grundlag af en på ministerens foranstaltning foretagen vurdering af bygningerne som skoleejendom. Forstander- og lærerboliger medregnes, men ikke grundværdien og ikke landbrugs- og avlsbygninger. Tilskudsprocenten kan forhøjes med hjemmel på de årlige finanslove. Hvis skolen benytter lejede bygninger, betales to femtedele af en af undervisningsministeren godkendt leje.

3) Halvdelen af skolens faktiske udgift til forstanderløn og lærerlønninger.

Det samlede løntilskud til en skole kan dog ikke overstige halvdelen af en for skolens lærerpersonale beregnet løn, der svarer til gennemsnitslønnen for overlærere med lønning efter § 32, stk. 1 d, i lov nr. 414 af 12. juli 1946 om lønninger m. m. til folkeskolens lærere, og halvdelen af en for forstanderen efter denne lovbestemmelse beregnet højeste overlærerløn (grundløn, pensionsgivende tillæg, største alderstillæg og reguleringstillæg som for en gift).

Til forstandere, der selv ejer skolen eller er medejere af denne, ydes tilskuddet i forhold til en efter ovennævnte § 32, stk. 1 d, for den pågældende under hensyn til hans tjenestealder og ugentlige timetal beregnet løn, idet der til fuldt timetal kræves 18 ugentlige timer.

Det er en betingelse for udbetaling af løntilskud, at ingen lærer, der har mindst 6 ugentlige timer ved skolen, er lønnet lavere end med den for „andre lærere“ på landet efter lærerlønslovens § 33 b gældende løn (grundløn, pensionsgivende tillæg og reguleringstillæg). Har en lærer ikke fuld beskæftigelse ved skolen, beregnes minimumslønnen i forhold til et pligtigt timetal af 30 timer ugentlig i gennemsnit og efter forholdet mellem det antal måneder, i hvilke den pågældende er beskæftiget ved skolen, og skolens samlede årlige antal undervisningsmåneder, dog mindst 8 måneder.

I aspiranttiden (de to første år, i hvilke en lærer er ansat ved en efterskole) skal lønnen andrage mindst 75 pct. af den ovenfor nævnte minimumslønning.

Undervisningsministeren fastsætter de beløb, med hvilke ophold eller familiebolig kan indgå i lønnen.

4) 35 pct. af skolens årlige udgifter til undervisningsmateriel.

§ 36.

Stk. 1. For efterskoler, der drives sammen med en friskole, der oppebærer bygningstilskud i henhold til § 8 c i lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954, beregnes det i § 35, nr. 2, omhandlede bygningstilskud i forhold til udgifterne til forrent-

ning og vedligeholdelse af de lokaler, til hvilke der ikke ydes tilskud i henhold til ovennævnte lovbestemmelse, forsåvidt angår lokaler, der benyttes af begge skoleafdelinger, efter en af undervisningsministeren godkendt forholdsmæssig beregning. Oppebærer en sammen med en efterskole drevet friskole ikke det i ovennævnte lov nr. 416 af 12. juli 1946, jfr. lov nr. 31 af 18. februar 1954, § 8 c, omhandlede bygningstilskud, ydes der tilskud til efterskolen efter reglen i nærværende lovs § 35, nr. 2), i forhold til udgifterne til forrentning og afskrivning af det samlede skolekompleks, dog at tilskuddet pr. elev i efterskolen ikke kan overstige det bygningstilskud, som ydes i gennemsnit pr. elev for selvstændige efterskoler.

Stk. 2. For efterskoler, der drives sammen med en folkehøjskole, bortfalder de i § 35, nr. 1) og 2), omhandlede tilskud. Tilskud efter § 35, nr. 3) og 4), ydes kun med den i stk. 1 angivne begrænsning.

Stk. 3. For efterskoler, der drives sammen med andre statsunderstøttede skoler, kan de i § 35 omhandlede tilskud kun ydes i forhold til de beløb, som skønnes at være medgået til efterskolens drift.

Stk. 4. Tilskuddets beregning foretages efter et finansårs udløb til delvis dækning af udgifterne ved skolens drift i det forløbne finansår på grundlag af oplysninger, der i en af undervisningsministeren fastsat form indsendes af skolen; der skal fremsendes dokumenteret regnskab for den udbetalte lærerløn og udgiften til undervisningsmidler.

Samtlige oplysninger skal bekræftes af skolens forstander.

§ 37.

Sælges en af de efter reglerne i dette kapitel støttede efterskoler, er det en betingelse for fortsat tilskud, at købesummen ikke overstiger ejendommens værdi som skoleejendom med tillæg af inventar og samlinger. Købesummens størrelse og vilkårene for handelen i det hele skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 38.

Forstandere og lærere, der fra de heromhandlede skoler går over til lærerstilling i statens eller folkeskolens tjeneste, kan ved fastsættelsen af deres tjenestealder få medregnet den tid, i hvilken de har virket i efterskolen, forudsat at deres ansættelse uden afbrydelse har strakt sig over mindst 6 måneder ved samme skole, fordelt over et eller flere år, og har omfattet et gennemsnitligt ugentligt timetal af mindst 24. Sådant virksomhed kan dog eventuelt i forbindelse med den i lærerlønningenslovens § 43, stk. 7 b omhandlede højst medregnes med 10 år, og der fradrages altid 2 år under hensyn til reglerne om aspiranttjeneste.

§ 39.

Stk. 1. Til understøttelse af ubemidlede elever på efterskoler, der har opnået godkendelse efter § 31 a), bevilges der af statskassen et beløb, svarende til månedlig for henholdsvis sommerkursus og vinterkursus halvdelen af den af foreningen for frie ungdoms- og efterskoler vedtagne og af undervisningsministeren godkendte månedlige elevbetaling. Beløbet beregnes for hver elev på det pågældende kursus indenfor den i § 32 angivne alder.

Stk. 2. Fordelingen af beløbet foretages efter regler fastsat af undervisningsministeren, der ligeledes bemyndiges til at foretage den i de enkelte år mest hensigtsmæssige fordeling af bevillingen mellem sommerskolen og vinterskolen.

Stk. 3. Understøttelse til ubemidlede sønderjyske elever kan efter undervisningsministerens bestemmelse, som hidtil ydes gennem Sønderjydsk Skoleforening, idet beløbet hertil stilles til rådighed for foreningen af det samlede understøttelsesbeløb efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 4. En kommune er berettiget til at yde understøttelse til unge mennesker, der er hjemmehørende i kommunen, til ophold på en godkendt efterskole, dog således at den samlede understøttelse ikke kan overstige den af ministeren godkendte elevbetaling for et skoleophold. Statskassen yder da — udover den foran i stk. 1 og 2 omhandlede almindelige understøttelse til skoleopholdet — kommunen refusion af halvdelen af beløbet.

Stk. 5. Retten til at modtage statsunderstøttede elever bortfalder, når en skole i henhold til § 32, stk. 3, mister retten til direkte statstilskud.

Kapitel IV.

Landbrugsfaglige skoler.

§ 40.

Stk. 1. For skoler og kursus, der oprettes af landøkonomiske foreninger med undervisning alene i landbrugsfag og eventuelt andre fag, der står i forbindelse med landbruget og dets bierhverv, beregnet for unge mennesker, der har ansættelse ved landbruget, gælder de almindelige i kapitel I for aftenkoler fastsatte regler og de nedenfor i nærværende paragraf angivne særlige regler med hensyn til godkendelse af undervisningsplan, tilsyn, kommune-tilskud, videregående undervisning m. m.

Amtsunngdomsnævnet kan i særlige tilfælde dispensere fra kravet om, at undervisningen skal være indrettet af en landøkonomisk forening.

Stk. 2. For undervisning i foredragsform indenfor det i § 4 b) nævnte timetal udgør lærerlønnen, når holdets elevtal er mindst 20, det i § 14, stk. 2, sidste punktum, omhandlede maksimumsbeløb for undervisning i ungdoms- og aftenkolen (pr. 1. oktober 1953 13 kr. 95 øre).

Stk. 3. Hvis der ikke er enighed om godkendelse af undervisningsplanen mellem de to landbrugskyndige medlemmer i amtsunngdomsnævnet eller mellem disse 2 medlemmer på den ene side og nævnets flertal på den anden side, forelægger nævnet sagen for undervisningsministeren til afgørelse.

Stk. 4. Videregående undervisning for elever, der har deltaget i landbrugsfaglig undervisning i mindst to vintre, eller som har gennemgået et landbrugsskolekursus, kan uden særlig tilladelse nøjes med et gennemsnitsbesøg på 8 elever pr. time.

Stk. 5. Tilsyn med undervisningen udøves af en af vedkommende landøkonomiske forening ansat tilsynsførende, der efter foreningens indstilling godkendes af amtsunngdomsnævnet. Er skolen eller kurset uden forbindelse med en landøkonomisk forening, fastsætter amtsunngdomsnævnet, hvorledes tilsynet skal ordnes, jfr. dog § 52.

Stk. 6. Indenfor det i § 14, stk. 1 og 2, fastsatte minimum og maksimum udreder statskassen $\frac{2}{3}$ af timebetalingen ved landbrugsfaglige aftenkoler og $\frac{3}{4}$ ved landbrugsfaglige dagskoler.

F. t. l. om ungdomsundervisning m. v.

Det i § 14, stk. 2, omhandlede lokale tilskud udredes af kommunen i forhold til dens elevtal i den landbrugsfaglige skole, såfremt skolen er oprettet med mindst 15 elever ialt og den er godkendt af amtsungdomsnævnet.

Stk. 7. Der udfordres ingen særlig godkendelse af amtsungdomsnævnet for ydelse af rejsegodtgørelse efter de almindelige regler til tilrejsende lærere, der hører til vedkommende landøkonomiske forenings egen konsulentkreds.

Stk. 8. Den i stk. 4 omhandlede videregående undervisning sidestilles med aftenhøjskolen i henseende til reglerne om elevbetaling i § 23, stk. 1.

Stk. 9. Statens tilskud udbetales til den landøkonomiske forening, der har arrangeret undervisningen, mod kvittering af en af foreningen dertil bemyndiget, der ikke må være lærer ved skolen.

Kapitel V.

Brevskoler.

§ 41.

Ved brevskoleundervisning forstås undervisning ved hjælp af undervisningsbreve.

§ 42.

Til brevskoler, der drives i overensstemmelse med principperne i kap. I om aften-skoler, og hvis undervisningsplan og elevbetaling er godkendt af undervisningsministeren, kan der ydes statstilskud indenfor en til undervisningsministerens rådighed stående bevilling på 40 000 kr. årlig. Bevillingens størrelse kan ændres på de årlige finanslove.

Tilsyn med sådanne skoler føres af undervisningsministeriet gennem statskonsulenten for ungdomsundervisningen, jfr. § 52.

De nærmere regler for tilskuddets størrelse fastsættes af ministeren under hensyn til undervisningens særlige karakter. Det er en forudsætning for ydelsen af tilskud, at undervisningen pr. år omfatter mindst 50 elever og mindst 500 besvarede undervisningsbreve, samt at der sikres lærerne en løn, der i det væsentlige svarer til den almindelige timebetaling i aftenskolen.

Kapitel VI.

Fritidsforanstaltninger m. v.

§ 43.

Stk. 1. Såfremt en ungdomsskole opretter en ungdomsklub eller iværksætter fritidsarrangementer for skolens elever, stiller kommunen lokale med belysning, opvarmning og rengøring samt inventar og undervisningsmateriel til rådighed efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler.

Staten yder indenfor den i § 14, jfr. § 17, fastsatte maksimumsgrænse tilskud til lederens og eventuelle medhjælperes løn med det dobbelte af det beløb, der ydes af kommunen eller den stedlige kreds. Varetages dette arbejde af folkeskolens lærere indenfor deres pligtige timetal, finder reglerne i § 20 tilsvarende anvendelse.

42 Vedtagne lovforslag m. m. (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

Til materiale, der bearbejdes i klubben eller ved fritidsarrangementerne, yder staten tilskud med samme beløb som kommunen eller den stedlige kreds, dog kun indenfor et af undervisningsministeren fastsat størstebeløb pr. elev.

Stk. 2. Arrangerer en ungdomsskole, en gruppe af ungdomsskoler, et amtsungdomsnævn, en højskole eller lignende et lejrskoleophold (eller anden form for sommerskole) på indtil 8 dage for de elever i en ungdomsskole, der på tilfredsstillende måde har gennemført undervisningen, yder staten et tilskud på $\frac{2}{3}$ af udgiften under forudsætning af, at resten af udgiften afholdes af kommunen eller en stedlig kreds. Opholdet skal normalt være gratis for eleverne.

Undervisningsministeren kan i det omfang, det skønnes ønskeligt, oprette 8 dages lejrskoleophold på folkehøjskoler eller lignende steder for unge fra hele landet, der på tilfredsstillende måde har gennemgået et ungdomsskolekursus. Til dækning af udgifterne ved opholdet, der normalt er gratis for eleverne, er staten berettiget til at afkræve elevernes hjemstedskommune $\frac{1}{3}$ af udgifterne pr. elev.

Stk. 3. Ansøgning om godkendelse af klubarbejde, fritidsarrangementer og lejrskoleophold indsendes, ledsaget af et budget, til ungdomsnævnet samtidig med forslaget til skoleplan — forsåvidt angår lejrskoleophold dog eventuelt senere — og godkendes på samme måde som denne, jfr. §§ 9 og 12. Statstilskuddet beregnes og udbetales af skolefonden, forsåvidt angår Københavns kommune dog af undervisningsministeriet, jfr. § 18.

Stk. 4. Foranstående regler finder tilsvarende anvendelse på klubber, fritidsarrangementer og lejrskoleophold, der etableres i tilknytning til den i § 29 omhandlede fortsættelsesklasse eller til aftenskolehold på landet, hvor der ikke kan oprettes ungdomsskoler, forudsat at flertallet af holdets elever er mellem 14 og 18 år, og at dets undervisning er af lignende art og omfang som ungdomsskolens.

§ 44.

Stk. 1. Til klubber for unge mennesker, der er fyldt 14 år og kun undtagelsesvis må være over 18 år, ydes tilskud fra kommune og stat under forudsætning af,

- a) at klubben råder over et fast lokale,
- b) at den principielt står åben for alle unge, idet den søger at samle ungdom til kammeratligt og udviklende samvær under hjemlige former,
- c) at den gennem beskæftigelse af forskellig art kalder på de unges almindelige virkelyst og interesser, samt
- d) at den — såfremt den ikke er kommunal — har en bestyrelse på mindst 3 medlemmer over 21 år. Såfremt den stedlige kommunalbestyrelse fremsætter ønske derom, suppleres bestyrelsen med et af kommunalbestyrelsen valgt medlem.

Stk. 2. Ansøgning om godkendelse af klubarbejdet indsendes, ledsaget af et budget, til ungdomsnævnet i den kommune, hvor klubben er beliggende, og videresendes med nævnets erklæring til kommunalbestyrelsen. Såfremt kommunen er villig til at yde tilskud til klubben, forelægger den ansøgningen for amtsungdomsnævnet, der tager stilling til, om klubben kan godkendes.

I København godkendes ansøgningen af skoledirektionen, suppleret som angivet i § 9, stk. 3.

Stk. 3. Til en af amtsungdomsnævnet godkendt klub yder kommunen tilskud med mindst 35 pct. og staten med 45 pct. af følgende med klubbens drift forbundne udgifter indenfor det i henhold til stk. 2 godkendte budget med de heri foreslåede og for den enkelte klub godkendte lønnings- og vederlagssatser:

Lokale med lys, varme og rengøring,
 leder- og lærerløn,
 vederlag til instruktører, leje af film og lignende samt
 materiale, der bearbejdes i klubben.

Undervisningsministeren kan fastsætte et maksimumsbeløb for statstilskuddet til de enkelte udgiftsposter med den virkning, at kommunen også kan begrænse sit tilskud i forhold hertil.

Stk. 4. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem kommunen og amtsungdomsnævnet med hensyn til godkendelsen eller med hensyn til størrelsen af de tilskudsberettigede udgifter forelægges sagen for undervisningsministeren til endelig afgørelse.

Stk. 5. Statstilskud beregnes og udbetales af skolefonden, forsåvidt angår Københavns kommune dog af undervisningsministeriet, jfr. § 18.

§ 45.

Efter nærmere af undervisningsministeren fastsatte regler kan enhver kommune stille lokale til rådighed eller yde tilskud til lokaleudgifter til de i kommunen hjemmehørende ungdomsforeninger, der virker for ungdommens almene oplysning og udvikling, således at statskassen refunderer kommunen 50 pct. af tilskuddet til foreningernes egne eller lejede lokaler. Udgiften til belysning, opvarmning og rengøring af kommunen tilhørende lokaler refunderes ligeledes af statskassen med 50 pct., i det omfang disse stilles til rådighed for foreningerne i henhold til denne bestemmelse.

§ 46.

Stk. 1. Til kursus, der etableres af landsorganisationer, der under nærværende lov virker i ungdoms- eller aftenskoleundervisningens eller det frie ungdomsarbejdes tjeneste, af amtsungdomsnævn, kommunale ungdomsnævn eller lignende til uddannelse af lærere og ledere til ungdomsarbejde, yder staten tilskud af en til undervisningsministerens rådighed stående bevilling, der andrager 75 000 kr. Af denne bevilling kan der desuden i særlige tilfælde ydes tilskud til landsorganisationer, som gør en særlig indsats i det folkeoplysende arbejde, til fremstilling og fordeling af hjælpemidler og materialer til anvendelse i aften- og ungdomsskolen. Bevillingens størrelse kan ændres på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om tilrettelæggelsen af de i stk. 1 omhandlede kurser og om tilskuddets størrelse samt godkender planen og budgettet for det enkelte kursus.

Stk. 3. Såfremt der ikke i henhold til stk. 1 oprettes tilstrækkelig mange kurser, kan der på undervisningsministerens foranledning oprettes kurser i fornødent omfang.

§ 47.

Stk. 1. Såfremt en lands- eller landsdelsorganisation, der har oplysningsarbejde som hovedformål, med henblik på gennemførelse af almindeligt kulturelt arbejde under nærvæ-

rende lov ansætter en eller flere ungdomsvejledere, kan der indenfor en til undervisningsministerens rådighed stående bevilling på 50 000 kr. ydes statstilskud med halvdelen af den hermed forbundne lønningsudgift, dog højst i forhold til en løn svarende til den i lov om lønninger m. m. til folkeskolens lærere af 12. juli 1946 § 32, stk. 1 e, omhandlede købstadslærerløn på højeste løntrin. Bevillingens størrelse kan ændres på de årlige finanslove.

Det er en forudsætning for ydelse af tilskud i forhold til en fuld købstadslærerløn, at den pågældende stiller den væsentligste del af sin arbejdstid til rådighed for det heromhandlede ungdomsarbejde, herunder også vejledning med fritidssysler efter de unges eget valg; i modsat fald vil tilskuddet fra staten højst blive ydet i forhold til en lønning, der i det væsentlige kan antages at svare til den i § 14 omhandlede timeløn.

Stk. 2. En ordning som i stk. 1 omhandlet kan normalt kun — efter forud forelagt arbejdsplan og budget — godkendes for indtil 3 år ad gangen regnet fra en 1. april.

De nærmere regler om godkendelse m. m. fastsættes af undervisningsministeren.

§ 48.

Stk. 1. Indrettes der af en kommune, organisation, forening eller stedlig kreds et eller flere lokaler, herunder forsamlingshuse, til samlingssted for ungdommen, kan der under forudsætning af, at lokalerne benyttes til mindst en af de i nærværende lov omhandlede skoleformer eller fritidsforanstaltninger, ydes et statstilskud på indtil 50 pct. af de med lokalernes indretning og montering forbundne udgifter, dog højst 15 000 kr. Tilsvarende regler gælder ved nymontering af ældre lokaler.

Stk. 2. Ansøgning om tilskud indsendes, ledsaget af et overslag over udgifterne, gennem det kommunale ungdomsnævn, kommunalbestyrelsen og amtsunghdomsnævnet til undervisningsministeriet.

Kapitel VII.

Bestemmelser om statslån.

§ 49.

Stk. 1. Opføres der af en organisation, forening eller stedlig kreds en bygning til brug for en ungdomskostskole, efterskole eller landbrugsfaglig ungdomsskole eller en bygning til samlingssted for ungdommen (et ungdomshus), kan der som hjælp til opførelsen ydes et lån af statskassen til et beløb af indtil halvdelen af opførelsesværdien, når følgende betingelser er opfyldt:

- a) Skolen skal være godkendt som tilskudsberettiget i henhold til nærværende lov. Ungdomshuset skal afgive lokale til mindst en af de i nærværende lov omhandlede skoleformer eller fritidsforanstaltninger.
- b) Skolen eller ungdomshuset skal være en selvejende institution.
- c) Den pågældende organisation, forening eller kreds skal selv have skaffet et beløb svarende til mindst 16 $\frac{2}{3}$ pct. af opførelsesværdien. Dette beløb kan sikres ved pant i ejendommen efter statslånet; rentefod og afbetalingsvilkår skal godkendes af undervisningsministeren.
- d) Planer og tegninger skal være godkendt af undervisningsministeren.

Stk. 2. For statslånet gives der staten oprykkende panteret i bygninger med grund og tilbehør næst efter et lån, der ikke må overstige $\frac{1}{3}$ af ejendommens værdi. Lånet, der er afdragsfrit, forrentes med 4 pct. p. a.

Lånet er fra statens side uopsigeligt, sålænge lånevilkårene nøje overholdes og bygningen anvendes til det oprindelige formål.

Stk. 3. På lignende vilkår kan der forventes ydet statslån til køb af bygninger til brug som i stk. 1 anført. Statslånet fastsættes i forhold til købesummen, der skal godkendes af undervisningsministeren.

Stk. 4. Når en af de i stk. 1 nævnte bestående skoler m. v. omdannes til en selvejende institution, kan der, når forholdene af undervisningsministeren skønnes at tale derfor, efter samme regler som foran angivet ydes et statslån til gennemførelse heraf.

§ 50.

Efter samme regler som i § 49 angivet kan der forventes ydet statslån til en ungdomsskole, en efterskole, en landbrugsfaglig ungdomsskole eller et ungdomshus, når nybygninger, større ombygninger eller forbedringer eller større anskaffelser af inventar og undervisningsmateriel er nødvendige for at bringe bygningen i tidssvarende stand under forudsætning af, at skolen eller ungdomshuset er eller samtidig omdannes til en selvejende institution. Der kan i så fald i statslån ydes indtil 75 pct. af udgiften ved foretagelsen af de pågældende foranstaltninger.

Kapitel VIII.

Fællesbestemmelser.

§ 51.

Undervisningsministeren er bemyndiget til, forsåvidt angår forsøg med undervisnings- og ungdomsforanstaltninger som de i loven omhandlede, at godkende sådanne hertil sigtende afvigelser fra lovens bestemmelser om disse foranstaltningers ordning og omfang, som vil være forenelige med fastholdelsen af lovens formål.

§ 52.

Tilsynet med den i nærværende lov omhandlede undervisning, fritidsbeskæftigelse m. v. føres af statskonsulenten for undervisningsministeriet i sager vedrørende ungdomsundervisningen, der enten selv eller gennem medhjælpere, beskikkede af undervisningsministeren, er berettiget til at overvære undervisningen og ungdomsforanstaltningerne i det hele og fordre sig alle oplysninger vedrørende dette arbejde meddelt.

Det fornødne beløb til medhjælp for statskonsulenten optages på de årlige finanslove.

§ 53.

Stk. 1. Denne lov, der ikke gælder for Færøerne, træder i kraft den 1. august 1954, men finder dog ikke uden særlig godkendelse anvendelse på kursus og fritidsforanstaltninger, der er påbegyndt før denne dato.

Stk. 2. Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler til gennemførelse af denne lov.

Stk. 3. Med denne lovs ikrafttræden ophæves:

- a) lov nr. 312 af 4. juli 1942 om ungdomsskoler for den ufaglærte ungdom med senere ændringer,
- b) lov nr. 313 af 4. juli 1942 om tilskud til aftenskoler med senere ændringer,
- c) lov nr. 314 af 4. juli 1942 om efterskoler med senere ændringer samt
- d) lov nr. 66 af 10. marts 1938 om tilskud fra staten til landbrugsfaglig undervisning med senere ændringer.

Stk. 4. Loven forelægges folketinget til revision senest i folketingsåret 1959—60.

Gustav Pedersen.

/ J. E. Foged.
